

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО: КРАЩІ ТРАДИЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (Університет) є флагманом юридичної освіти та науки в Україні. Його беззаперечне лідерство підтверджують результати численних рейтингів вищих навчальних закладів України.

Це вищий навчальний заклад, який має давню історію, потужні наукові школи, розвинену інфраструктуру, високий авторитет серед визнаних правничих центрів України та зарубіжних країн.

На сьогодні в Університеті функціонують:

Інститути:

- Інститут прокуратури та кримінальної юстиції;
- Слідчо-криміналістичний інститут;
- Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України;
- Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України;
- Інститут післядипломної освіти;
- Полтавський юридичний інститут;
- Інститут управління та права (м. Київ).

Факультети з денною формою навчання:

- Господарсько-правовий факультет;
- Військово-юридичний факультет;
- Міжнародно-правовий факультет;
- Факультет правосуддя;
- Факультет підготовки кадрів для Державної пенітенціарної служби України;
- Факультет публічного права та адміністрування;
- Факультет адвокатури.

Крім того, Університет має вечірній та два заочні факультети, а також Науково-дослідний інститут правознавства.

Найважливішим завданням інноваційного розвитку Національного юридичного університету України імені Ярослава Мудрого як дослідницького вищого навчального закладу є створення найсучаснішого інформаційно-освітнього середовища, заснованого на новітніх інформаційних технологіях і глобальних комп'ютерних комунікаціях. Важливу роль при його вирішенні відіграє університетська бібліотека, яка по праву вважається основним джерелом знань.

Йдучи дорогою великого Ярослава

З березня 2017 р. відбулося урочисте відкриття нового навчально-бібліотечного комплексу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого за участю Президента України П. Порошенка, Глави Адміністрації Президента України І. Райніна, Міністра освіти і науки України Л. Гриневич, голови Харківської

обласної державної адміністрації Ю. Світличної та ін. Про завдання та перспективи навчально-бібліотечного комплексу розповідає ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого В. Тацій.

(зліва на право) Президент України П. Порошенко, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого В. Тацій, Міністр освіти і науки України Л. Гриневич

— **Василію Яковичу, розкажіть, як виникла ідея будівництва навчально-бібліотечного комплексу?**

— Ідея будівництва такого комплексу виникла дуже давно. Ще коли я вперше був обраний ректором, то мав чітко сформований план розбудови нашого навчального закладу, зміцнення кадрового та наукового потенціалу, розвитку інфраструктури, приблизну послідовність будівництва об'єктів та багато іншого. Відверто кажучи, я тоді ставив перед собою завдання-мрію — побудувати виш, який відповідав би найсучаснішим вимогам до передових навчальних закладів світу. Основними параметрами для його втілення є, по-перше, формування потужних наукових шкіл, що було досягнуто в Університеті за 200-річний період його існування. По-друге, розвинена матеріальна база для зручного, комфортного навчання студентів та роботи викладачів.

По-третє, якісне наукове забезпечення і наукове наповнення навчального процесу. Поступово ці завдання були вирішені. Сьогодні Університет є унікальним вищим навчальним закладом — має потужний науково-педагогічний потенціал, чудові умови для навчання, праці, особистого розвитку та відпочинку, розвинену матеріально-технічну базу, в тому числі спортивну. Побудовано якісні навчальні будівлі та першокласні студентські гуртожитки, що мають хороше наповнення і з технічного, і з естетичного боку.

Сталося так, що філії бібліотеки Університету розташовані в різних корпусах і часто непристосованих для цього приміщеннях. З одного боку, це непогано — книжки наближені до студентів у місцях їхнього проживання і навчання, а з другого — унікальні видання, які наш Університет зберіг і примножив (деякі, до речі, існують

в єдиному екземплярі), мають бути зосереджені в одному місці. Усім студентам, викладачам і науковим співробітникам мають бути надані рівні можливості користування ними. Також важливо, що в наш час активно розвиваються інформаційні технології, а отже, бібліотеки вишів повинні мати сучасне інформаційне забезпечення. Тому виникла необхідність створення нової бібліотеки, яка б відповідала всім вимогам і стала центром як паперових видань (а у нас їх вже сьогодні 1,5 млн), так і повнотекстових електронних видань наукової та навчальної літератури. Також вона має бути центром комунікації з іншими ресурс-центрами, бібліотеками світу. Це дуже важливо. Сучасна наукова бібліотека має бути постійно на зв'язку у режимі он-лайн із нашими партнерами — університетами інших країн для проведення конференцій, круглих столів, консультацій, дистанційного навчання та інших форм спілкування. Крім того, у бібліотеці мають бути необхідні зали для проведення всеукраїнських і, найголовніше, міжнародних конгресів, наукових заходів різного рівня. Сукупність цих вимог і була покладена в основу проектування нової будівлі навчально-бібліотечного комплексу. На мою думку, вони повною мірою були враховані.

— **У чому полягає оригінальність цього навчально-бібліотечного комплексу?**

— По-перше, звичайно, у місці розташування й архітектурі. Комплекс став домінуючою сформованою архітектурною ансамблем будівель Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Ця архітектурно-будівельна композиція включає навчальні, адміністративні корпуси Університету, поєднує класичний стиль та сучасну архітектуру й гармонійно вписується в історичний і культурний район центральної частини Харкова.

Навчально-бібліотечний комплекс — це унікальна 10-поверхова споруда загальною площею 1 6620,3 м² зі скла і бетону. Зовнішній вигляд відрізняється оригінальним дизайном — являє собою відкриту книгу. Центральний елемент композиції — атриум, що займає третій–сьомий поверхи, й окрасою якого є гвинтові гранітні сходи. Скляний фасад дає змогу милуватися красивою панорамою міста.

Різні функціональні зони проекту взаємодіють між собою, роблячи відвідування бібліотеки зручним і приємним. У будівлі встановлено шість сучасних швидкісних ліфтів, підйомники для літератури бібліотеки й у їдальні.

Навчально-бібліотечний комплекс Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Проектом передбачена спеціальна безбар'єрна архітектура для вільного переміщення інвалідів, центральні входи до корпусу не мають порогів й обладнані пандусами, є вантажно-пасажирські ліфти, кабінки спеціальних санітарних вузлів, розраховані на людей з обмеженими можливостями.

Будівля складається з двох частин. Одна з них — навчальна. Тут із третього по десятий поверх розміщені кафедри, деканати, аудиторії й телецентр Університету. Третій–шостий поверхи бібліотечної частини займають читальні зали бібліотеки, приміщення для індивідуальної роботи студентів і викладачів. Сьомий поверх — бібліотечні відділи, а восьмий — фонди рідкісних видань, дисертацій. На 10-му розташована зона для проведення конференцій, в оздобленні якої використані високоякісні матеріали та меблі. У її центрі — круглої форми конференц-зал, стеля якого являє собою прозорий купол зі світлопрозорих вітражів, затемнених для усунення ультрафіолетового випромінювання, що створює незвичайну атмосферу. Він оснащений екранами, що транслюватимуть ілюстративний матеріал (презентації, слайд-шоу, відеоролики тощо), високошвидкісними відеокамерами та високочутливою аудіоапаратурою, а також обладнанням для синхронного перекладу. Крім того, конференц-зал з'єднаний оптоволоконною мережею з провідними телеканалами для можливості проведення прямої трансляції засідань.

Там само, на 10-му, — прес-центр та зала для проведення переговорів. Усі ці приміщення мають вихід на балкон, із якого стає зрозумілою ідея всього проекту. Панорама, що відкривається з балкону, не має рівних: з одного боку — Центральний парк культури й відпочинку, телевежа, з другого — куполи харківських соборів і церков. Усе місто, як на долоні.

Спільними для обох частин є перший та другий поверхи — там розташовані музей Університету, буфет на

Конференц-зал

48 місць, картинна галерея та їдальня на 195 місць.

Дуже зручне географічне розташування об'єкта — у центрі Харкова, поруч — метро, засоби наземного міського транспортного сполучення, у межах 10–15 хвилин — інші корпуси нашого Університету. Це насправді найкрасивіша, найякісніша будівля з усіх, які нашому колективу довелося будувати. Під час її зведення ми максимально врахували багаторічний досвід проектування і будівництва інших наших масштабних об'єктів, а також використовували найсучасніші матеріали.

— Які новації чекають на користувачів університетської бібліотеки?

— Будівництво навчально-бібліотечного комплексу — це новий етап розвитку наукової бібліотеки Університету, це своєрідні двері у майбутнє. Університет не лише отримав новий інфраструктурний об'єкт, а й нові можливості. Про які можливості ми говоримо? Сучасний європейський університет — це, як правило, заклад освіти при бібліотеці. Але бібліотеці нового типу — не просто книгосховища, як ми собі уявляємо. Вона має надавати певні послуги, зокрема, консульгувати з підбору літератури, демонструвати джерельною базою актуальні напрями наукової думки. Сучасна бібліотека — це вихід у науковий світ через доступ до електронних ресурсів, баз даних.

Сьогодні сучасне суспільство ставить перед університетськими бібліотеками безліч завдань щодо перегляду форм і методів їхньої діяльності стосовно пере-

дачі знань і допомоги в орієнтуванні студентства та науковців у безмежному інформаційному полі. Безумовно, усе це змушує переосмислити інформаційний простір і бібліотечний ландшафт, використовуючи якісніші засоби обслуговування науково-освітніх потреб читачів, прогресивні інформаційно-бібліотечні системи і програми. У цифрову еру університетські бібліотеки намагаються ставити на перше місце особистість і знання, надаючи читачам нові інтелектуальні та освітні можливості. Поступово входячи у міжнародний простір, вони надають доступ до зарубіжних електронних ресурсів, баз даних найбільших бібліотек світу; відкривають віртуальні читальні зали; формують електронні бібліотеки. Розуміючи всю важливість сучасних завдань, у XXI ст. кожна бібліотека вишу може і має перетворитися на потужний інформаційний центр, стати майданчиком пропагування знань, сприяти самоосвіті, творчій і розумовій праці.

Саме тому новий навчально-бібліотечний комплекс Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого став центром найсучаснішого інформаційно-освітнього середовища з універсальним фондом традиційних та електронних документів. Нинішні відвідувачі бібліотеки (загалом 15 760 читачів) забезпечені доступом до комп'ютеризованих читацьких місць, обладнаних сучасною технікою, сканерами, принтерами, інтернет-комунікаційними мережами та он-лайн блогами для спілкування з викладачами кафедр, деканатами, роботи з електронними навчальними ресурсами країни та світу.

Наукова бібліотека університету є однією з найбільших серед університетських бібліотек міста. Новий бібліотечний ресурсний комплекс зараз вміщує майже 1,5 млн одиниць зберігання видань із галузей права та суміжних дисциплін, що викладаються у виші; колекції унікальних артефактів, раритетних книг; вітчизняні та зарубіжні традиційні та електронні видання

з орієнтацією на національні, міжнародні стандарти вищої юридичної освіти. Як і колись, книжковий фонд бібліотеки залишається основним інформаційним ресурсом, кількість якого зростає з кожним днем. Тому в новому суперсучасному бібліотечному корпусі створено умови для подальшого збільшення галузевого фонду читальних залів та книгосховищ, розрахованих на 4 млн видань.

У сучасних умовах невинних трансформацій наповнення інформаційного середовища відбудеться із застосуванням нових носіїв інформації і за умов розвитку множинності каналів інформації, стратегія бібліотеки — курс на інтегративний інформаційний мультиресурс. Є групові навчальні кімнати, зона ресурсів мультимедіа, допоміжні технології, *Wi-Fi*. На сайті бібліотеки всі електронні колекції доступні для студентів і викладачів у мережі Інтернет. Крім того, потрібне джерело можна замовити на сайті в он-лайн режимі, запроваджено дистанційний сервіс.

Розширення спектра бібліотечних послуг передбачає забезпечення доступу до ресурсів, урізноманітнення видів послуг і створення комфортних умов співпраці бібліотекаря і читача/користувача (студента, викладача, науковця, практичного робітника) — всіх, хто звертається до бібліотеки за знаннями, інформацією, порадами.

Будівництво навчально-бібліотечного комплексу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, безумовно, є дуже важливим не лише для розвитку нашого університету, а й для розвитку нашого міста, Харківського регіону й України загалом. Тому що це має значення не лише для нинішнього, а й для майбутніх поколінь.

О. Муравйова

головний редактор газети «*Vivat Lex!*»
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого